

Perstekst
Frankenberg/Eder, in juli 2007

Thonet – Pionier van de meubelgeschiedenis

Inhoud

1. De geschiedenis van de firma Thonet

- 1.1. Van de houtwerkplaats tot de industriële productie:
Thonet-meubelen van gebogen hout
- 1.2. Een nieuw materiaal in de moderne tijdgeest:
stalen buismeubelen van Thonet
- 1.3. Tijdloze producten voor wonen en object:
hedendaagse Thonet-meubelen
- 1.4. De Thonet-geschiedenis in één oogopslag

2. Thonet: merk, feiten, gegevens

- 2.1. Onderneming en het merk Thonet
- 2.2. Geselecteerde referenties

3. Thonet en cultuur

- 3.1. Het museum Thonet
- 3.2. Publicaties en tentoonstellingscatalogussen over Thonet
 - 3.2.1. Vakboeken
 - 3.2.2. Tentoonstellingscatalogussen

Perstekst, pagina 2
Frankenberg/Eder, in juli 2007

1. De geschiedenis van de firma Thonet

Met de werken van de meubelmaker Michael Thonet (1796 tot 1871) begon de unieke, succesvolle geschiedenis van de onderneming Thonet. Sinds deze in 1819 zijn eerste werkplaats in Boppard am Rhein oprichtte, staat de naam Thonet garant voor kwalitatief hoogwaardige, innovatieve en elegante meubelen voor de woonomgeving en openbare gebouwen. Op de standplaats van de firma en de productie Frankenberg/Eder, Duitsland, leidt Claus Thonet de familieonderneming tegenwoordig samen met zijn broers Peter en Philipp – als directe nakomelingen van Michael Thonet. Beroemde gebogen houten meubelen en klassieke stalen buismeubelen uit de Bauhaus-periode worden gecombineerd door actuele ontwerpen van gerenommeerde hedendaagse architecten en ontwerpers.

1.1 Van de houtwerkplaats tot de industrieproductie: Thonet-meubelen van gebogen hout

In het werk van Michael Thonet vond de overgang van de ambachtelijke naar de industriële meubelproductie plaats. In de in 1819 opgerichte werkplaats in Boppard am Rhein experimenteerde Michael Thonet met nieuwe buigtechnieken voor hout. De eerste ontwerpen van gebogen fineerhout ontstonden rond 1830. Fürst Metternich werd attent op de gave van Michael Thonet en haalde hem in 1842 naar Wenen. Daar leverde Thonet een belangrijke bijdrage aan o.a. de inrichting van paleis Lichtenstein, paleis Schwarzenberg en café Daum.

Michael Thonet lukte in 1859 de doorbraak naar de industriële productie met stoel nr. 14, de latere zogenaamde Wiener Caféhaus-stoel, waarbij de nieuwe buigtechnologie van massief beukenhout werd toegepast. De arbeidsstappen werden industrieel gestandaardiseerd – voor het eerst in de meubelproductie vond massaproductie plaats. Bovendien was de stoel eenvoudig te demonteren en plaatssparend te transporteren. Door al deze voordelen kreeg deze moderne stoel een attractieve prijs en de nr. 14 werd een begerenswaardig massaproduct. Tot op heden werden er rond 60 miljoen exemplaren verkocht, de ontelbare plagiaten niet meegerekend.

In de 19e eeuw effende stoel nr. 14 Thonet de weg tot een wereldonderneming. Talrijke gebogen houten meubelen volgden. Enkele modellen werden eveneens iconen in de ontwerpgeschiedenis: de schommelstoel nr. 1 uit het jaar 1860, in de late 19e eeuw de succesvolle modellen nr. 18 en nr. 56, rond 1900 dan de elegante 209 met zijn gebogen armlenningen, waardoor Le Corbusier in vuur en vlam raakte, of in 1904 de Jugendstilfauteuil 247 van Otto Wagner, de

Perstekst, pagina 3
Frankenberg/Eder, in juli 2007

zogenaamde Postsparkassen-stoel, om er maar een paar te noemen. De grootste omzet bereikte de Thonet productie in 1912: in dit jaar werden er twee miljoen verschillende artikelen vervaardigd en wereldwijd verkocht.

1.2. Een nieuw materiaal in de moderne tijdgeest: stalen buismeubelen van Thonet

De tweede constante in het Thonet-programma vormen de stalen buismeubelen. In de jaren 1930 was de onderneming de wereldwijd grootste producent van deze moderne meubelen, die door beroemde architecten als Mart Stam, Mies van der Rohe, Marcel Breuer, Le Corbusier, Charlotte Périand of Guyot werden ontworpen. Tegenwoordig gelden de vroege stalen buismeubelen als mijlpalen in de designgeschiedenis. De heldere, open en eenvoudige vorm was de uitdrukking van een nieuwe houding in de alledaagse cultuur en architectuur, die onder het trefwoord Neue Sachlichkeit (nieuwe zakelijkheid) bekend werd. De belangrijkste "uitvinding" van deze tijd was de Freischwinger, de achterpootloze, verende sledestoel; deze geldt tegenwoordig als één van de belangrijkste designinnovaties van de 20e eeuw. De Nederlandse architect Mart Stam kreeg in 1932 hiervoor het artistieke auteursrecht toegekend. Marcel Breuer had bij het Bauhaus al sinds 1925 met koud gebogen stalen buizen geëxperimenteerd. Het nieuwe materiaal, koud gebogen stalen buizen, maakte het effect van het los veren pas mogelijk.

De Werkbund-expositie „Die Wohnung" in de Weißenhof-Siedlung in Stuttgart 1927 vormde een belangrijk station in deze ontwikkeling: hier werden stalen buismeubelen, o.a. door de Bauhaus-docenten Mart Stam en Mies van der Rohe, voor het eerst in grotere omvang aan het publiek voorgesteld. Er werd internationaal veel aandacht aan deze expositie geschonken en er werd veel over gediscussieerd. De nieuwe meubelen van stalen buizen werden aanvankelijk echter kritisch door het publiek ontvangen. Het stalen buizenconcept kreeg uiteindelijk met het engagement van Thonet een geheel nieuwe dimensie en verspreiding. Als uitvinder van de lichte en voordelige gebogen houten meubels voor iedereen was de onderneming niet alleen bekend bij een groot publiek en gewaardeerd door avant-gardisten zoals Adolf Loos of Le Corbusier, maar ook reeds geëngageerd in de opkomende sociale woningbouw. Thonet maakte zich aan het einde van de jaren 20 de geheel nieuwe productietechniek eigen. De stalen buismeubelen werden geproduceerd in de fabriek in Frankenberg/Eder; de vestigingsplaats was voor de uitbraak van de Tweede Wereldoorlog nog Wenen. Tegenwoordig zijn er talrijke klassieke succesmodellen in het programma, waaronder de eerste Freischwinger S 33, waarvoor Mart Stam voor de vorm en het basisprincipe het artistieke auteursrecht werd toegekend, en de modellen S 32 en S 64 van Marcel Breuer en de S 533 van Ludwig Mies van der Rohe.

Perstekst, pagina 4
Frankenberg/Eder, in juli 2007

1.3. Tijdloze producten voor wonen en object: hedendaagse Thonet-meubelen

De fabriek in Frankenberg/Eder in Duitsland was in 1889 gebouwd en is de jongste in de geschiedenis van de onderneming. Sinds het einde van de 2e wereldoorlog is het in Noord-Hessen gelegen Frankenberg de standplaats van de onderneming. In de Tweede Wereldoorlog waren alle fabrieken in de Oost-Europese landen door onteigening verloren gegaan en werd ook de centrale in Wenen aan de Stephansplatz vernield. Georg Thonet, achterkleinzoon van Michael, de oprichter van de firma, bouwde de volledig vernielde fabriek in Frankenberg in de jaren 1945 tot 1953 weer op. Al snel kwam het economische succes weer terug. En men zocht opnieuw de samenwerking met uitstekende ontwerpers: Egon Eiermann, Verner Panton, Eddie Harlis, Hanno von Gustedt, Rudi Glatzel, Pierre Paulin, Hartmut Lohmeyer, Ulrich Böhme en Wulf Schneider, Alfredo Häberli, Christophe Marchand, Lord Norman Foster, Delphin Design, Glen Oliver Löw, James Irvine, Piero Lissoni en Stefan Diez. De lijst met vormgevers, die in de laatste 60 jaar voor Thonet werkzaam waren en zijn lang.

In Frankenberg worden tegenwoordig alle beroemde Thonet-klassiekers van gebogen hout en stalen buismeubelen evenals de actuele collectie geproduceerd. In de fabriek beschikt men enerzijds over de modernste productietechnologie en anderzijds over het speciale knowhow, dat in meer dan tweehonderd jaar ondernemingsgeschiedenis werd verzameld. Thonet ontwikkelt tegenwoordig innovatieve producten die steeds op duurzaamheid zijn gericht. Zij worden gekenmerkt door materiaalkwaliteit en een tijdloze vormtaal. Nog steeds wordt er bij Thonet gewerkt aan het thema modern zitten en aan nieuwe technologieën – gericht op de toekomst en een derde eeuw ondernemingsgeschiedenis.

1.4. De Thonet-geschiedenis in één oogopslag

- 1796 Geboorte van de oprichter van de firma Michael Thonet in Boppard
- 1819 Oprichting van de onderneming Thonet in Boppard am Rhein
- 1842 Verhuizing van Michael Thonet naar Wenen
- 1853 Overdracht van de onderneming aan de zonen als firma "Gebrüder Thonet"
- 1856 Oprichting van de eerste meubelfabriek in Koritschan (Mahren); in de daarop volgende jaren oprichting van nog vier Oost-Europese producties
- 1859 Begin van de productie van stoel no. 14 (tegenwoordig: 214)
- 1889 Oprichting van de fabriek in Frankenberg/Eder in Duitsland

- 1912 Hoogste stand van de productie met twee miljoen artikelen per jaar
- 1923 Fusie tot Thonet Mundus
- 1929 Overname van de firma van Marcel Breuer en Kálmán Lengyel „Standard Möbel“; verwerving van de rechten aan ontwerpen van Marcel Breuer; productiebegin van de stalen buismeubelen
- 1931 Begin van de productie van de eerste Freischwinger S 43 (de verende, achterpootloze sledestoel) van Mart Stam
- 1932 Artistiek auteursrecht voor Mart Stam aan de Freischwinger
- 1938 Terugkoop van de aandelen aan Thonet Mundus door de familie Thonet
- 1945 Onteigening van de Oost-Europese fabrieken en vernieling van de Thonet-huis in Wenen; bomaanval op de fabriek in Frankenberg
- 1953 Heropbouw van de fabriek in Frankenberg door Georg Thonet voltooid; Frankenberg is voortaan stampplaats van de onderneming
- 1953 Thonet-tentoonstelling in het Museum of Modern Art (MoMA), New York
- 1961 De Bundesgerichtshof (het hoogste federale gerechtshof in Duitsland) bevestigt het artistieke auteursrecht van Mart Stam aan de Freischwinger
- 1972 Benoeming van Claus Thonet tot lid van de raad van bestuur; aanvang van de vijfde familiegeneratie in de ondernemingsleiding
- 1985 Marketingleiding overgenomen door Peter Thonet
- 1989 Opening van het Museum Thonet in Frankenberg; toetreding van Philipp Thonet tot de onderneming
- 1990 Reizende tentoonstelling „Das Prinzip Thonet“ (o.a. in het Germanischen Nationalmuseum, Neurenberg, in Praag, Brno, Bratislava, St. Petersburg, Kiev, Odessa, Moskou, Breslau, Warschau en Posen)
- 1992 Tentoonstelling in Bauhaus Dessau; boek „Ein Stuhl macht Geschichte“
- 1993 Thonet-tentoonstelling in Schloss Pillnitz (kunstnijverheidsmuseum)
- 1994 Tentoonstelling „Thonet, Pionier des Industriedesigns, 1830-1900“ in het Vitra Design Museum, Weil am Rhein
- 1996 200e verjaardag van Michael Thonet; grote speciale actie in de meubelhandel
Thonet-tentoonstelling in Meran „ Eine Kulturgeschichte des Sitzens – Thonet-Stühle von damals bis heute“;
Thonet-tentoonstelling in Koblenz; tentoonstelling in Meran „Eine Kulturgeschichte des Sitzens - Thonet Stühle von damals bis heute“
- 1999 Tentoonstelling stalen buismeubelen in het Huis van Afgevaardigden in Berlijn
- 2000 Meubelvakbeurs Keulen; presentatie van het programma A 900 van Sir Norman Foster; overname van de merkrechten van Thonet Frères/Frankrijk
- 2001 Verzameling van Peter Ellenberg in de Pinakothek der Moderne, München
- 2002 Pinakothek der Moderne, München; omvangrijkste tentoonstelling van Thonet-gebogen hout (permanente installatie)
- 2006 iF Gold Award voor het model A 660 van James Irvine

Perstekst, pagina 6
Frankenberg/Eder, in juli 2007

2. Thonet: merk, feiten, gegevens

2.1. Onderneming en het merk Thonet

Onderneming, in de 5e generatie in familiebezit

Oprichting:	1819 in Boppard am Rhein
Vestigingsplaats:	Frankenberg/Eder, Duitsland
Bedrijfsleiding:	Claus M. Thonet
Leiding marketing en verkoop:	Peter A. Thonet
Leiding International Sales:	Philipp H. Thonet

Verkoop:

wereldwijd, in Duitsland via de vakhandel, in talrijke landen via importeurs en de vakhandel; exportmarkten: alle landen van Europa, USA, Canada, Australië, Nieuw Zeeland, Japan, Singapore, Hongkong, Nabije Oosten, Rusland

Collecties voor de volgende toepassingsgebieden:

conferentie en vergadering, stoelinrichtingen voor grote ruimten, scholingen en seminars, eten en wonen, horeca, receptie en wachtzones, outdoor

Merk:

tot op heden zijn de rechten aan het merk „Thonet“ in Duitsland en in de meeste andere landen in bezit van Thonet in Frankenberg. Deze onderneming is de enige die zich kan beroepen op een meer dan 150 jaar teruggaande traditie van de firma. Aan deze traditie voldoet men in het bijzonder door het onderhouden van de erfenis van gebogen hout en stalen buismeubelen en door permanente innovaties op het gebied van productontwikkeling. Tegenwoordig zijn Thonet-meubelen wereldwijd in de belangrijkste verzamelingen vertegenwoordigd, onder andere in het Museum of Modern Art (MoMA) in New York, in het Centre Pompidou en in het Musée d'Orsay in Parijs, in het Vitra Design Museum in Weil am Rhein, in de Pinakothek der Moderne in München, in het Museum für Angewandte Kunst in Wenen, in het British Museum en in het Victoria and Albert Museum in London en in vele andere nationale en internationale musea voor toegepaste kunst. Op veilingen behalen historische Thonet-meubelen de hoogste prijzen.

Perstekst, pagina 7
Frankenberg/Eder, in juli 2007

2.2. Geselecteerde referenties

Enkele van de belangrijkste referentieobjecten die de afgelopen jaren met Thonet-meubelen werden ingericht:

RAI convention center, Amsterdam
Museum Frieder Burda, Baden-Baden
Deutscher Bundestag, Berlijn
Olympiastadion, Berlijn
Landesvertretung Niedersachsen/Schleswig-Holstein, Berlijn
Restaurant Vau, Berlijn
Wolford/Palmers, Bregenz
Tweede Kamer , Den Haag
Bauhaus, Dessau
Infineon, Dresden
Sächsischer Landtag, Dresden
Freshfields Bruckhaus Deringer, Düsseldorf
Robert-Schumann-Saal, Düsseldorf
Scottish Equitable, Edinburgh
Park Hotel, Edinburg
Messe Frankfurt
IG Metall Zentrale, Frankfurt
Indusrie-Kreditbank, Frankfurt, Berlin, Düsseldorf, Luxemburg
Degussa AG, Frankfurt
Allianz, Frankfurt/München/Hamburg
Juridicum, Martin-Luther-Universität, Halle-Wittenberg
Universitätsklinik, Innsbruck
ETH Lausanne
Deutsche Bücherei, Leipzig
Bundesverwaltungsgericht, Leipzig
University of London, London
Swiss Re, London
British Museum, London
International School of New Media, Lübeck
Banque Centrale, Luxemburg
Arbed, Luxemburg
Hotel Seeburg, Luzern
Technische Universität, München
Audi AG, Neckarsulm
Hearst Tower, New York
Arcelor, Parijs
OECD, Parijs

Perstekst, pagina 8
Frankenberg/Eder, in juli 2007

Musée d'Orsay, Parijs
Bouygues, Parijs
BMW Showrooms Tokio en Shanghai
Restaurant La Maremma, Tokio
UBS AG, Zürich
Züricher Kantonalbank, Zürich
Schweizer Börse, Zürich

Perstekst, pagina 9
Frankenberg/Eder, in juli 2007

3. Thonet en cultuur

3.1. Het Museum Thonet

Frankenberg/Eder is de vestigingsplaats van het Museum Thonet. Dit museum heeft zijn bestaan te danken aan de verzamelpassie van Georg Thonet. Als achterkleinzoon van de oprichter van de firma, Michael Thonet, bracht hij een rijke schat aan historische tentoonstellingsstukken bij elkaar en maakte ze na de opening van het museum in 1989 voor een breed publiek toegankelijk. Op een totaal oppervlak van meer dan 700 m² werden vroege meubelen van gebogen hout, Jugendstilmeubelen, stalen buismeubelen uit de Bauhaus-periode en meubelen uit de decennia na de Tweede Wereldoorlog getoond.

Museum Thonet

Michael-Thonet-Straße 1

D-35066 Frankenberg

Tel. +49 (0) 6451 - 508-0

Fax +49 (0) 6451 - 508-108

museum@thonet.eu

www.thonet.eu

Openingstijden:

maandag, woensdag en vrijdag 14 tot 17 uur en op telefonische afspraak

3.2. Publicaties en tentoonstellingscatalogussen over Thonet

3.2.1. Vakboeken

Bang, Ole: Thonet, Geschichte eines Stuhls, Stuttgart 1979

Bangert, Albrecht, und Ellenberg, Peter: Thonet Möbel. Ein Handbuch für Liebhaber und Sammler, München 1997

Gleininger, Andrea: Der Kaffeehausstuhl Nr. 14 von Michael Thonet, Frankfurt/Main 1998

Mang, Karl: Thonet Bughölmöbel, Wien 1982

Möller, Werner, und Otakar Mácel: Ein Stuhl macht Geschichte, München 1992

Nothelfer, Karl: Das Sitzmöbel, Ravensburg, 1941

Renzi, Giovanni: Thonet 14, Silvana Editoriale, 2003

Schneck: Der Stuhl, Stuttgart, 1928

von Vegesack, Alexander: Das Thonet Buch, München 1987

von Vegesack, Alexander: Thonet Classic furniture on bentwood and tubular steel, HAZAR Publishing, 1996

Perstekst, pagina 10
Frankenberg/Eder, in juli 2007

3.2.2. Tentoonstellingscatalogussen

"Sitz-Gelegenheiten, Bugholz- und Stahlrohrmöbel von Thonet", Germanisches Nationalmuseum Neurenberg, 1989/1990 (later als reizende tentoonstelling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in St. Petersburg, Praag en Odessa)

„Thonet – Pionier des Industriedesigns 1830-1900", Vitra Design Museum, 1994

„Thonet – Biegen oder Brechen", Landesmuseum Koblenz 1996, Uitgever Ulrich Löber

"Buigen, Zien en Zitten – Designklassikers van Thonet", Drents Museum Assen, 1998

Perstekst, pagina 11
Frankenberg/Eder, in juli 2007

Thonet contact in Nederland

Thonet B.V.
Industrieweg 18
4153 BW Beesd
Tel.: +31-345 - 68 27 44
Fax: +31-345 - 68 29 64
Email: info@thonet.nl

Birthe Steenvoorden communicatieadviseur
Lepelaarlaan 4
1241 EG Kortenhoef
Tel.: +31-35 - 623 10 18
Email: pers@thonet.nl

Thonet contact in België

dibino
Baillet Latourlei 17
2930 Brasschaat
Belgien
Tel.: +32-3 - 644 9580
Fax: +32-3 - 644 2730
Email: info@thonet.be

Thonet press contact

Thonet GmbH
Vivie Thonet
Michael-Thonet-Straße 1
35066 Frankenberg/ Germany
Tel.: +49-6451 - 508-126
Fax: +49-6451 - 508-129
Email: vivie.thonet@thonet.eu

Claudia Neumann Communication
Claudia Neumann, Georg Maurer
Eigelstein 103-113
50668 Köln/ Germany
Tel.: +49-221 - 91 39 49 0
Fax: +49-221 - 91 39 49 19
Email: thonet@neumann-luz.de